

Dosarul nr. 2ra-369/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. L. Mitrofan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

7 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Zaharova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Irina Zaharova și menținută hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 5 aprilie 2019, Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 14 februarie 2018, agentul constatator Vladimir Ruhlin a intentat cauza contravențională nr. MAI030880801 de acuzare a ei în comiterea contravenției prevăzute de art. 64 Cod contravențional – împiedicarea dreptului de a comunica cu copilul.

Ulterior, cauza contravențională a fost expediată de către agentul constatator în instanța de judecată, cu recomandarea de a-i fi aplicată o amendă contravențională.

Prin hotărârea din 12 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost încetat procesul contravențional privind acuzarea ei de comiterea contravenției

prevăzute de art. 64 Cod contravențional, din motivul nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, hotărâre care a fost menținută și prin decizia din 4 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

A menționat că prin acțiunile ilicite ale agentului constatator Vladimir Ruhlin, intenționat și vădit i-au fost violate drepturile sale, garantate de legislația națională și internațională, cauzându-i un prejudiciu moral.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, art. 1, 5, 6, 7 și 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 din Protocolul Adițional nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1, 4, 7, 8, 20, 24, 53 din Constituția RM, art. 11 și 14 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 850 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin erorile săvârșite în procesul contravențional de către agentul constatator și încasarea sumei de 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin încheierea protocolară din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii în proces Inspectoratul General de Poliție, Direcția de Poliție Chișinău și agentul constatator Vladimir Ruhlin.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și menținută hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Întru argumentarea soluțiilor adoptate, instanțele ierarhic inferioare au reținut că la materialele cauzei nu au fost administrate probe care să confirme faptul existenței faptei ilicite care le este imputabilă pârâților/intimaților.

Astfel, în speță nu a fost întrunită vreo condiție pentru angajarea răspunderii delictuale, or nu a fost atestată fapta ilicită, vinovăția autorului sau raportul causal dintre fapta ilicită și prejudiciul suferit.

La fel, instanțele inferioare au susținut că normele legale aplicate la examinarea cauzei sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat, iar neîntrunirea condițiilor exhaustiv prevăzute de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 constituie temei de respingere a acțiunii.

Au remarcat instanțele că prin hotărârea din 12 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, procesul-verbal din 14 februarie 2018 a fost declarat nul, iar cauza a fost încetată, din care considerent argumentele reclamantei/apelantei nu se încadrează în condițiile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XII din 25 februarie 1998.

Totodată, instanțele au învederat că, prin prisma Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage

răspunderea statului, or, în această ordine de idei, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept.

De asemenea, întru argumentarea netemeinicii pretențiilor reclamantei, instanțele au evidențiat că la momentul depistării comiterii unei fapte care poate fi calificată drept contravenție, agentul constator este obligat să întreprindă toate măsurile prevăzute de Codul contravențional, motiv pentru care acestea nu pot fi calificate drept acțiuni ilicite, deoarece îndeplinirea cu exactitate a atribuțiilor de serviciu este o îndatorire directă și iminentă a agentului constator.

La 2 decembrie 2020, Irina Zaharova, reprezentată de Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, atât instanța de fond, cât și de apel, au ignorat prevederile art. 1, 4, 7, 8, 20, 53 din Constituția RM și au încălcat flagrant Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Totodată, a menționat că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 la speța dată, din motiv că acest act normativ este în contradicție cu prevederile art. 53 din Constituția RM.

La 29 ianuarie 2021, în adresa Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Irina Zaharova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 217), fiind recepționată de către destinatari la 4 februarie 2021, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 222-225).

La 10 februarie 2021, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus referință la recursul declarat de Irina Zaharova, solicitând declararea inadmisibilității acestuia.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit referințe prin care Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 9 noiembrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 184), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 2 decembrie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

ÎNCHEIERE

7 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând cererea Irinei Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Zaharova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

constată:

La 5 aprilie 2019, Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 18 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii în proces Inspectoratul General de Poliție, Direcția de Poliție Chișinău și agentul constator Vladimir Ruhlin.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Irina Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și menținută hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

La 2 decembrie 2020, Irina Zaharova, reprezentată de Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 2 decembrie 2020, Irina Zaharova, reprezentată de Nicolae Daniliuc, în temeiul prevederilor art. 12¹ CPC, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat suspendarea examinării recursului și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu privire la interpretarea art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Examinând cererea Irinei Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Se va mai menționa că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai reține că la 9 februarie 2016 Curtea Constituțională a

Republicii Moldova a adoptat hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015), prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitate legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la par. 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Astfel, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ CPC și § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

În circumstanțele expuse, verificând întrunirea de către autorul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că la caz lipsesc temeiuri de admitere a cererii respective.

Or, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cazurile când cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă *cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a*

fost declarată admisibilă conform legii, fapt ce nu se încadrează la caz.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea Irinei Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, art. art. 269-270 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea Irinei Zaharova, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Zaharova împotriva Guvernului Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic